

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Hegyedévre	30 dinár
Egy óra	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obiljeva (Zapolya) utca 1.

Szerkesztőség telefonszáma 351
Kiadóhivatali telefonszáma 31

MEGJELENIK MINDEN NAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTANI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LII. évfolyam, 28. szám.

Kedd, február 7.

Marinkovics belügyminiszter a magyarság szervezkedéséről

Szubotica, febr. 6.

A suboticei „Hirlap” vasárnapi számában interjút közöl, melyet a lap szerkesztője Marinkovity Voja belügyminisztertől kapott. A magyarság politikai szervezkedésének és a vajdasági községi választásoknak ügyében kért a Hirlap nyilatkozatot a belügyminisztertől, amit az szívesen adott meg.

Mindenekelőtt aziránt intézett kérdést a miniszterhez, hogy a szuboticei magyarság pár nap előtti pártalakulásával szemben igazolt volt-e az ottani hatóságoknak az a kijelentése, hogy a mai időkben a felsőbbhatóságok bizalmatlansággal néznek ezt a mozgalmat.

A miniszter így válaszolt:

A szuboticei hatóságok vezetői a maguk fejből vették ezt; semmi ilyen irányú instrukciókat nem kaptak. Az maguknak a vajdasági magyarságnak a ügye, hogy miképpen óhajtanak ők szervezkedni és csoportosulni. Ami a belügyminisztériumot és a többi hatóságokat illeti, a magyarok politikai szervezkedését úgy tekintjük, mint akármelyik más legális politikai akciót.

A vajdasági községi választások ügyében adott még információt Marinkovity belügyminiszter, aki szerint az átdolgozott és kiegészített törvényjavaslat most újra a törvényelőkészítő bizottság elé kerül, hogy a törvény még valószínűleg február hó folyamán elkészül és akkor azonnal kiírják a választásokat.

A radikális képviselők agitációs útja.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 5.

Mivel a nemzetgyűlés csak február 16-án tartja legközelebbi ülését, a radikális képviselői klub elhatározta, hogy a hosszú szünet alatt azokat a képviselőket, akik nem tagjai a törvényhozó vagy más bizottságnak, kerületeikbe küldi ki, hogy a pártlíveket tájékoztassák a szkupstina eddigi működéséről és véleményét kérjenek a megvitatásra kerülő törvényjavaslatokra vonatkozólag.

Egyezség készül a kormány és a muzulmánok között.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 5.

Az igazalom, mely a muzulmánok magatartása miatt már két nap óta uralkodik a politikai életben, tegnap teljesen lecsillapodott. A kormány és a muzulmánok között létrejött az egyezség s így most már zavartalanul tovább folytatják az együttműködést. A muzulmánok belátták, hogy létezőkük a kormány munkájában való részvétel, másrészt meg a kormány is elismeri s méltányolja a muzulmán sérelmek orvoslásának sürgősségét és máris megkezdte az adókulesnak az egész ország területére való kiegyenlítésére irányuló tárgyalásokat.

Pasity Nikola miniszterelnök egy-két napi betegségeből felgyógyulva, tegnap konferenciát hívott össze, melynek célja az volt, hogy a muzulmánok magatartásának okairól tájékozódva, ha lehet, újra békét teremtsen a politikai életben. Az értekezleten résztvettek Marinkovity Lázó, dr. Kumandji és Trifkovity Márk miniszterek és dr. Mehmed Spaho, aki mint klubjának kiküldötte jelent meg az ülésen.

Dr. Mehmed Spaho ismertette lemondásának okait és kijelentette, hogy egyezségről csak abban az esetben lehet szó, ha egyforma adókulesot állapítanak meg az egész ország területére és ha a hadinyereségadót is bizonyos szabályzat szerint egységesen vetik ki és hajtják be mindenütt.

Dr. Mehmed beszéde hosszas vi-

tára adott alkalmat, melynek során felszólalt majdnem mindegyik jelenlévő. A konferencia végül mégis megegyezésre jutott és elfogadta egységes alappól a következő pontokat:

1. Az adókiegyenlítésre vonatkozólag megállapodnak abban, hogy azt akkor vizsgálják keresztül, ha a szkupstina megkezdődött a budget és a pénzügyi törvény részletes vitája.

2. Ami a hadinyereségadót illeti a konferencia egyetért abban, hogy annak tervezetét az egész ország területére megváltoztassák és ezt a rendelkezést a budgetbe is bevegyék. A tanácskozás végén dr. Mehmed Spaho kijelentette, hogy az eredményről értesíti klubját és annak döntését holnap adja át a konferenciának.

Beograd, febr. 5.

Tegnap este a muzulmán-klub ülést tartott, amelyen dr. Mehmed Spaho referált a konferencia eredményéről. A klub elfogadta az eddigi megállapodásokat és utasította dr. Mehmedet, hogy a tárgyalásokat legjobb belátása szerint folytassa és befejezze.

Ami a két miniszter lemondását illeti, a klub még nem hozott végleges határozatot. Tény, hogy a klub beleegyezett a két miniszter lemondásába, de a kormány azt eddig nem fogadta el. Politikai körökben nem tartják lehetetlennek, hogy a muzulmánok új jelölteket léptetnek fel.

Az SHS-olasz kereskedelmi szerződés.

Beograd, febr. 5.

Dr. Ninesity Momesilló külügyminiszter a napokban megkezdte az SHS. állam és Olaszország közötti kötéendő kereskedelmi szerződés előmunkálatait. E célból tegnap Beogradba érkeztek: Antionovity római, Nesitty trieszti és Markovity zarái jogoszláv követ.

Az indiai helyzet.

Kalkutta, febr. 5.

Az angol hatóságok és Gandhi hívei között felmerült ellentéték nyilván kiélesedtek. A bengáliai nemzetgyűlés a kivételes törvények megszüntetését és az elítéltek azonnali szabadonbocsájtását követeli.

Benes útja Párisba és Londonba.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Prága, febr. 5.

Benes eszéi külügyminiszter e hét keddjén előbb Párisba, majd Londonba utazik, hogy az ottani kormánykörökkel tárgyalásokat folytasson.

Ebert birodalmi elnök és a nyergesek.

Berlin, febr. 5.

A berlini nyerges- és kárpitos-egyesület tegnapi közgyűlésén elhatározta, hogy Ebert birodalmi elnököt a szervezetből kizárja, mert az elnök a szakszervezeti mozgalmakra káros rendeleteket adott ki,

Leszállítják a hadsereg létszámát.

A pénzügyi bizottság ülése.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 5.

A pénzügyi bizottság megkezdte a folyó évi költségvetés összeállítására vonatkozó előkészületeket, melynek során a hadsereg leszállításának kérdése is szóba került. Vaszity hadügyminiszter, aki szintén jelen volt a bizottság gyűlésén, hosszas vita után belenyugodott abba, hogy az állandó hadsereg létszámát, mely jelenleg másfél-százezer főből áll, leszállítsák, csupán kérte, hogy ebben az esetben is, legalább száztízezer ember legyen az állomány. Az ülésen elhatározták ezenkívül, hogy az állami esendőség költségeit a jövőben a belügyminisztérium, a pénzügyörtség és határrendörtség kiadásait pedig a pénzügyminisztérium fedezi. Ezután a katonai szolgálati idő leszállítását tárgyalták, érdemleges eredményre azonban nem jutottak.

A vidovdani merénylet tárgyalása.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 5.

A régens elleni merénylet nagy bűnpörében tegnap befejezte a tárgyalás bizonyító részét a beogradi elsőfoku bíróság. Az első vádlott, akit tegnap kihallgattak, Nikolity Száva 22 éves dobricai illetőségű egyetemi hallgató volt. Azzal vádolják, hogy mint Kovácsévity kommunista képviselő titkára, titkos katonai iratokat adott át a terrorista szervezetnek. Nikolity tagadta a felsorolt bűnöket és mindvégig ragaszkodott ahhoz a kijelentéséhez, hogy semmi olyat nem vett, ami a törvénybe ütközik. Azután több tanu kihallgatása következett, akik Filipovich és Lazarevity volt kommunista képviselők alibijét igazolták. A bíróság a déli órákban berekesztette a tárgyalást s a legközelebbit hétfő délelőttre tűzte ki, amikor is a vád- és véd-beszédekre kerül a sor. Ítélet a hét végén várható.

Beograd községi vezetősége, a vidovdani merénylet kapcsán, a vádlottak azon kijelentéseire vonatkozólag, hogy őket a rendörsegen verték és kínozták volna, tegnap hivatalos kommunikét adott ki, melyben cáfolja a vádlottak állítását.

Mégis elhalasztják a genuai konferenciát.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, febr. 5.

Hivatalos helyről érkező jelentések szerint a genuai konferencia elhalasztását befejezett ténynek lehet tekinteni. Az elhalasztásról a meghívott államok ezen a héten kapják meg az értesítést.

Az elhalasztás főokának az olasz kormányválságot emlegetik.

Páris, febr. 5.

A senatus külügyi bizottsága Poincaré jelenlétében ülésezett. Doumergue, a bizottság elnöke kifejtette, hogy a genuai konferencia nem jelentheti sem a békeszerződésnek revízióját, sem a Franciaországnak járó jóvátételi követelések csökkenését.

Páris, febr. 5.

A köztársasági szociálista-párt főigazgatója a kormánytól elvárja, hogy a maga programját Genuában érvényesíteni fogja.

Páris, febr. 5.

Törökországnak azt a kívánságát, hogy a genuai konferenciára meghívják, az entente egyelőre nem teljesíti.

A magyar politikából.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, febr. 5.

A egyes politikai pártok körében mindinkább tért hódít az a felfogás, hogy a nemzetgyűlés a február 26-iki határidőn túl is maradjon együtt és alkossa meg az új választójogi törvényt.

Felmerült az a terv is, hogy a kormány szükségrendelettel lépjen életbe a választójogi törvényt. Ennek a tervnek azonban már a kormánypárt táborában sinés sok híve; míg az ellenzék ezt egyenesen forradalmi cselekedetnek minősíti, hangoztatva, hogy ezen az alapon az új parlament törvényességét is kétségbe lehet vonni. Az ellenzék, hír szerint, hajlandó belemenni abba, hogy a nemzetgyűlés még néhány hétig együttmaradjon, de azon feltétellel, hogy csak a választójogi törvényjavaslatot tárgyalja.

A nemzetgyűlés meghosszabbításának vagy berekesztésének ügye a legközelebbi minisztertanácson dől el.

Budapest, febr. 5.

A választójogi törvényjavaslatot tárgyaló bizottság tegnapi ülésén Beniczky Ödön kijelentette, hogy a javaslatot még általánosságban sem fogadja el, mert Friedrich István választójogi rendeletét ő készítette, már pedig ez az új javaslat a rendelettel szemben visszafeloldást mutat. Beniczky azt kívánja, hogy a választást a bíróság vezesse és hogy mindenütt titkos legyen.

Vázsonyi Vilmos azt kívánja, hogy a kormány készítsen újabb, a valóságnak megfelelő listát és a jelentkezési kényszer alapján tartsa meg a hivatalos számláló-lapok rendszerét.

A belügyminiszter felszólalása után a bizottság általánosságban elfogadta a választójogi törvényjavaslatot.

A bizottság megváltoztatta a törvényjavaslat címét. Az új cím: „Javaslat a nemzetgyűlési képviselők választásáról”.

A pápaválasztás.

A választás két első fordulója eredménytelen.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Róma, febr. 4.

A konklávé bezárásának szertartásai tegnap este hat órakor megkezdődtek. A konklávé marsallja a bibornokok kíséretében meggyőződött arról, hogy nincsenek-e idegenek jelen és hat óra harminc perccor bezárta a konklávé. Az eljárásról jegyzőkönyvet vettek fel, az okmányt a biborosok aláírták.

Róma, febr. 4.

A konklávé ülést istentisztelet előzte meg, utána a bibornokok tesztülete megejtette az első szavazást. Déli tizenkét óra husz perccor a síksztusi kápolna felől sűrű fekete füst szállt fel annak jeléül, hogy a mai szavazáson még egyetlen jelölt sem kapta meg a megválasztáshoz szükséges szavazattöbbséget.

A Szent Péter-téren összegyűlt nagyszámú tömeg csalódással fogadta a levegőbe emelkedő fekete füstszlopot, bár előrelátható volt, hogy első napon a választás nem fogja meghozni az eredményt.

Róma, febr. 5.

A Szent Sixtus-kápolnából déli előtt háromnegyed tizenkettőkor és délután 5 órakor fekete füst szállott fel, jelezve, hogy a tegnapi választás két fordulója ismét eredménytelen maradt.

Rómában rengeteg az idegenek száma. Különösen sok az amerikai.

Szent Péter-téren állandóan nagy embertömeg hullámoz és a szavazóhelyiségből felszálló füstöt várja és figyeli.

Tatarozzák az iskolaépületeket.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 5.

A város tulajdonát képező iskola- és óvodaépületeken, az utóbbi években, mindig csak a legszükségesebb javításokat eszközölték, mert az alapos és rendszeres javításokhoz egyrészt nem volt meg a szükséges fedezet, másrészt a város az állam kezelésébe átment iskolák épületeit nem volt hajlandó javítani.

Hogy az alapos és évenkénti renoválás nem történt meg, az majdnem valamennyi iskolaépületen meglátszik.

Például vesszük a vármegyecházával szemben lévő iskolaépületet. Erről a gondozatlanság már jó messziről nézve is szembetűnően leri. A tető cserepei hiányosak, a falakról a vakolat lehull, az ablakkeretek jórésze rohadt, üvegtáblák helyett sok helyen deszkák éktelenkednek az ablakszárnyakban és így tovább majdnem minden pusztlásnak indult az épületen.

Körülbelül így van a többi iskolaépülettel is.

Mindezeket tehát alapos renoválás alá kell venni, különben feltartóztatatlannul a végpusztulás felé indulnak.

Az iskolaszék, valószínűleg azért, mert most fedezethez jutott, vagy pénzre kilátása van, elhatározta, hogy az összes iskolák és óvodák épületeinek alapos és teljes renoválásáról gondoskodni fog.

E célból Alexity Bogolyub polgármester, aki egyúttal az iskolaszék elnöke is, felkereste Beslity Nikola főmérnököt, hogy szemlélje meg az épületeket külsőleg és belsőleg is és a szükséges javításokról készített tervét, költségvetését és javaslatát terjessze be az iskolaszéknek. Beslity Nikola főmérnök ezen munkához már hozzá is fogott és tudósítónknak erre vonatkozólag azt mondta, hogy a renoválási munkák közül némelyet már hamarosan meg lehet kezdeni, a többi munkákra pedig az enyhébb idő beállta után fog sor kerülni.

HIREK

A becskerekli kereskedők és a cseh gyárosok követelése. Szombat este 6 órakor a „Bánáti kereskedelmi és iparkamara” helyiségében értekezletre jöttek össze mindazon kereskedők, akiknek a cseh cégeknek fizetési kötelezettségeik vannak. A cseh korona emelkedésével ugyanis a fizetendő összeg kétszeresére szökkent fel és így a hitelezett áruk kifizetése, tekintve, hogy azt a régi árk mellett adták el, súlyos károkat jelentene. A gyűlésen Jankovity Koszta elnöklettel és Sztanojovity titkár ismertette a tárgysorozat egyetlen pontját. Javaslatát egyhangulag elfogadják és azt a határozatot hozták, hogy a becskerekli kamara, a prágai és reichenbergi kereskedelmi és iparkamarák útján felhívja a csehszlovákiai gyárosokat és nagykereskedőket, hogy közös megállapodással tegyék lehetővé az itteni kereskedőknek kötelezettségeik teljesítését anélkül, hogy az végzetes hatással legyen az itteni kereskedelemre.

Meghíusított betörés. Érdekes betörési kísérlet történt a napokban a Losonczy-utcában. Heresei Gyula kéményseprő-segéd délelőtt 9-10 óra tájban besuhant Fazekas Nándor lókereskedő losonczy-utcai házába, az udvarban benyomta könyökével az ablakot és azon behatolt az őrzetlen lakásba. Alig jutott azonban a szobába, mikor léptek zaját hallotta. A rendőrség emberei voltak, akik előzetesen értesültek Heresei vállalkozásáról. Hereseit letartóztatták és bevitték a rendőrség fogdájába.

A „Viktória”-bál meghívóit a mai napon szétküldte a rendezőség. Az egyesület vezetősége felkéri mindazokat, akik valamely tévedés vagy a meghívó elkallódása folytán meghívókat nem kaptak s erre igényt tartanak, hogy egy nevével ellátott cédulát dobjanak be a Kovács-cukrárszobában erre a célra felállított dobozba. — A rendezőség már most jelzi, hogy a bál programmszerű lebonyolításának megbeszélése céljából esütörtök estére értekezletet hív egybe. A hölgyek listával lesznek értesítve.

Kinevezés. A közoktatásügyi miniszter Major Lajos gimnáziumi tanárt a velika kikindai szerb gimnáziumba rendes tanárrá nevezte ki.

Átszökött a határon egy volt kommunista képviselő. Zagrebből jelentik: A határszéli Jaszenica községben elfogták Novakovity Koszta volt kommunista képviselőt, aki csak nemrég szabadult ki a beogradi ügyészség fogházából, ahol államellenes izgatás miatt volt előzetes letartóztatásban. Novakovity át akart szökni a határon, a határőrség azonban még idejekorán észrevette tervét, elfogta és Zagrebba kísérte. A vasúti rendőrbiztos hanyagsága miatt azonban sikerült egy őrizetlen pillanatban megszöknie, de nem ment üres kézzel, hanem emlékül elvitte a rendőrbiztos érték-tárgyait és pénztárcáját is. Novakovityot mindenfelé keresik. Nem lehetetlen, hogy átszökött a határon.

A Munkások Rokkant- és Nyugdíj-egyesülete szombat este tartotta ezidei első táncmulatságát. Az általános tánc előtt kabaré volt, amelyen Oláh Jolánka, Feketics Mariska, Buttler Domonkos, Csányi Lajos, Várady Andor, Dudás Ádám és Feketics Ferenc szerepeltek. Valamennyien nagyszerűen megállották helyüket és sok és hosszú tapsokat kaptak.

Az opció jogával Fehértemplom városában összesen 4 személy élt, a járásban pedig egyetlen eset sem fordult elő.

Perpatvar miatt a halálba. Fazekas Mária becskerekli cseléd már hosszabb ideje egy előfogatos kocsi-szállal él vadházasságban. Csütörtökön este valami csekélység miatt összekaptak, amiért úgy látszik, nagyon megharagudhatott az asszony, mert szó nélkül faképnél hagyta férjét és kiment az udvarba. A férfinék feltűnő volt Fazekas Mária viselkedése és rosszat sejtve, utána ment, hogy megnézzé, mit csinál. Mindenütt kereste, bejárta az egész udvart és az istállókat, de vadházasságát sehol sem találta. Abban a hiszemben, hogy az munkaadójához ment, felhagyott a kutatással és megnyugodva lefeküdt. Péntek reggel aztán, mikor takarmányért felment a padlásra, ijedten vette észre, hogy Fazekas Mária elfehéredett arccal lóg az egyik gerendán. A kiszállott orvosi bizottság megállapította, hogy az öngyilkosságot még az este hajthatta végre.

A második Popova-Karakas-hangverseny. Popova Liza asszony és Karakas Mihael a szentpétervári cári opera volt művészei, akik szombati hangversenyükkel oly ritka nagy sikert értek el, holnap, Keddén este fél 9 órai kezdettel még egy koncertet adnak ugyancsak a Kaszinóban. Erre a hangversenyre jegyek Mangold könyvkereskedésében kaphatók. A hangverseny műsora a következő: 1. Massenet: Duett a Thaisz operából (Popova-Karakas). 2. Tschaikovszki: Félelmes pillanat, Musorszky: Sulamith dala, Rimshik-Korzakow: Tavasszal (Popova). 3. Schubert: A vándor, Tschaikovszki: Don Juan szerenádja, Glinka: Zsidó dal (Karakas). 4. Fohr: A keresztény (Popova-Karakas). 5. Wagner: Wofram dala a Tannhäuser operából, Leonevallo: Ária a Bajazzóból (Karakas). 6. Massenet: Ária a Manonból, Puccini: Ária a Pillangó kisasszonyból (Popova). 7. Puccini: Duett a Bohéme operából (Popova-Karakas).

1922
Faza
jegye
rgova
rek.
Átut
összes
vezetes
Berlin
zölhető
nisztér
— a N
tárnál
let. Te
fennál
ben ár
biztosít
Tuzi
Az áll
templom
tárboly
áruka
hogy a
jon ren
van ugy
kiválás
selők
ságnak
Emiatt
dülés
gármest
zifa elos
zében de
mert a
ért nem
sleges fa
Menny
év alatt
tónk tele
közsegta
a napok
alkohol
val. A st
ben a k
tartalm
Sör 5 m
No 086.54
Kör 124
991.909 li
pedig 43
12 millió
gyasztott
34 ezer
be a beo
Pénzüg
pót nyug
gilag en
irodát ny
a Kralja
lakásab
adó, illet
tási adó
szakma
munkál
tétetek
nak. ker
évi díj ne
és adóul
fegyelem
városi, kö
stb. főkö
fele pénz
gál mind
tanácsal
horvát, na
délelőtt
levékre

Házak, birtokok adás-vevését a leggyorsabban közvetíti a Banatska Agencija, Veliki Beeskerek.

Áttulások és csek-kiírások az összes kül- és belföldi piacokra, nevezetesen Bécs, Prága, Budapest és Berlinre leggyorsabban eszközözhetőek — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Nagybeeskereki Takarékpénztárnál (Korona-szálló épület I. emelet, Telefonszám 16.) Ugyanott a fennálló devizarendelekek értelmében árukivitelre vonatkozó valuta-biztosítások is nyújthatnak.

Tűzfizetési Fehértemplomban. Az államvasutársulatnak Fehértemplomban faraktára van. A raktárhelyiségeket a társulat potomáron kapja bérbe a várostól azért, hogy a lakosságnak fűtőanyag álljon rendelkezésére. Azonban tűzifa van ugyan raktáron, de csak egyes kiválasztottak számára. A tisztviselők és a szegényebb sorsú lakosoknak pedig nem jut belőle semmi. Emiatt a napokban csaknem zendülés tört ki, úgy hogy a város polgármestere helyes érzéssel a tűzifa elosztását maga vette a kezébe, de még abban sincs köszönet, mert a szegény ember drága pénzt nem kapja meg így sem a szükséges mennyiséget.

Mennyi szeszessitált fogyaszt egy év alatt Beograd. Beogradi tudósítók telefonjelentése: A beogradi községtanács fogyasztási osztálya a napokban készült el a múlt évi alkoholfogyasztásnak kimutatásával. A statisztika szerint 1921. évben a következő mennyiségű szeszessitált italt került adózás alá: Sör 5 millió 668.054 liter, bor 5 millió 985.540 liter, pezsgő 52.033 liter, likőr 124.407 liter, 10 fokos pálinka 991.909 liter, 10—25 fokos pálinka pedig 455.005 liter. Összesen tehát 12 millió 337.954 liter szeszessitált fogyasztottak, mely után négy millió 344 ezer 11 dinár és 57 para adó folyt be a beogradi adóhivatalhoz.

Pénzügyi szakiroda. Pelikán Lipót nyug. pénzügyigazgató hatóságilag engedélyezett pénzügyi szakirodát nyitott Veliki Beeskereken a Kralja Petra trg 3. sz. a. I. emeleti lakásában. Elvállal mindennemű adó-, illeték-, italmérsi-, fogyasztási adó-, vám- és a pénzügyi szakma bármely ágazatába eső munkálatokat, ajánlkozik pénzügyi tanácsokkal, szesz- és egyéb gyáraknak, kereskedőknek és egyeseknek díj mellett állandó pénzügyi tanácsadónak az összes szakmunkák elvégzésére. Elvállal mindennemű városi, községi, adó, köz költségvetés, főkönyvek lezárását, mindenféle pénzügyi rendezéseket és szolgál minden pénzügyi dologban szaktanácsal. Értekezni lehet szerb, horvát, magyar és német nyelven délelőtt 10—12-ig, délután 3—5-ig. Levélre azonnal válaszol.

TÖZSDE

Február 4

Beograd. Valuták: Dollár 77-90, Svájci frank 15.—, Pénz: London 327.—, Párizs 637, Zürich 15.—, Milano 2-53 és háromnegyed, Berlin —37 és háromnegyed, Bukarest —60, Prága 1-47, Wien —96 és fél, Budapest 11-70.

A német vasutassztrájk.

Az általános sztrájk réme fenyeget.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Chicago, febr. 5.

A „Chicago News”-nak az a véleménye, hogy a németországi sztrájk maga után vonja az általános sztrájkot. Ez a sztrájk pedig az éhségblokádkhoz hasonló nyomorúságot és szenvedést fog okozni Németország népeinek. Különösen a városok érzik majd a sztrájk következményeinek súlyát. A nagyvárosok élelmiszerkészletei máris föl-fölön esökkennek és a nélkülözések kezdetét vették.

Berlin, febr. 5.

A hannoveri sztrájkvezetőség letartóztatása után még két letartóztatás történt.

A sztrájkolók a vasutagazgatóság épülete elé vonultak és az elfogott sztrájkvezetők szabadonbocsátását követelték.

Nagyobb rendzavarás nem történt, mert az idejekorán értesített rendőrség nagy készséggel kivonult a sztrájkolók ellen és a tömeget széjjeloszlatta.

Berlin, febr. 5.

A berlini táviróhivatal tisztviselői és munkásai gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy sztrájkba lépnek.

Berlin, febr. 5.

A sztrájkbizottság, melyet a városi munkások és alkalmazottak tegnapi gyűlésén megválasztottak ma kimondotta a sztrájkot.

A villamosművek munkásai vasárnap reggel négy órakor, a gázgyári munkások pedig hat órakor hagyták el a műhelyeket.

Berlin, febr. 5.

A közlekedésügyi miniszter utasította a vasutagazgatóságokat, szólítsák fel hirdetményileg a munkásokat, hogy álljanak ismét munkába, lássák el szolgálatukat, mert akik e felszólításnak nem tesznek eleget, azokat végleg elbocsájtják szolgálatukból és minden korábban szerzett igényeiket elvesztik a vasúttal szemben.

A cseh gyárosok és a beeskereki kereskedők.

A cseh korona emelkedése százszázalékos károkat okozott. — Drágább lesz az áru.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 3.

A cseh korona váratlan és hirtelen emelkedése és állandó érték-nagyobbodása csaknem kaasztrofálisan súlyos károkat okozott Közép-Európa legtöbb államában, főképpen azonban saját hazájában és az SHS királyságban. Csehország ma ott tart, ahol a dollárok és más nemes valutájú országok legtöbbje, beköszöntött a munkanélküliség, a tömegesödők, az árufelesleg és az export megcsappanása, sőt mondhatni teljes megszűnt. Tehát elkövetkezett a jó valuta átkos korszaka, amit úgy hívnak, hogy: saját zsirjába fulladt. Ezideig ugyan még nem egészen áll fenn ez a megállapítás, de rövidesen megtörténhetik. Csak néhány elegáns, magasabb zürichi jegyzés és a csehszlovák ipar és kereskedelem a teljes üzletlenségbe sodródik.

A cseh korona érték hullámzása és meglepetésszerű emelkedése közvetlenül érinti az SHS állam kereskedőit is, mert legnagyobb részük már nem az ausztriai, hanem a csehszlovákiai gyárosokkal és nagykereskedőkkel folytatott üzleti nexus. Sokan közülük vagonszámra kapták az árut a csehszlovákiai cégektől, nem rögtön, hanem hosszabb-rövidebb lejáratu fizetési kötelezettséggel. Leggyakoribb volt a mostani kereskedelmi életben leginkább használatos fél éves határidő, mely tehát ebben az esetben, augusztus—szeptemberi szállítást véve alapul, február—márciusban jár le. A kereskedők nagyrésze azonban képtelen a megállapodásnak vagy szerződésnek eleget tenni; mert a cseh korona drágulása folytán annyira felszapordott az adósság összege, hogy vagy kénytelen halasztást kérni, vagy elutasítás esetén csődöt mondani. A kereskedők ugyanis amint meg-

kapták áruikat, rögtön forgalomba bocsájtották azt és az őszi szezon alkalmával, nagyrészt el is adták.

A cseh korona háusejével nagyon sok beeskereki kereskedő is kínos helyzetbe került. Az üzletekben csaknem kizárólag cseh árukat adnak el, a cipő, ruhanemű és piperecikkek nagyrésze az ottani gyárakból került ki. A beeskereki nagyobb cégek még a nyáron megrendelték őszi és téli szükségletüket, ami az őszi elején megérkezett. Most január—februárban fizetésre kerülne a sor, ha a zürichi tőzsdén nem volna oly nagy árdifferencia az augusztusi és januári jegyzés között. Az áru elfogyott az augusztusi kalkuláció szerint, fizetni pedig a jelenlegi érték szerint kellene, ami számokban azt jelentené, hogy a kereskedő kétszer oly nagy összeget küldene a cseh gyárosnak, mint amennyit ő a kiesinybeni árusításkor bevett.

Egy kereskedő eklatáns példát említett erre vonatkozólag. A nyáron nagyobb küldemény cipőáru érkezett Csehországból 510 korona egységárban, amit 600—700 koronával az ősszel eladtak. A gyáros most követeli a pénzt, persze csehszlovákban, ha teljesítem a kívánságot, akkor páronként ugyanannyit kellene vesztenem, mint amennyi alapjában véve a cipő akkori értéke volt. Ugyanez a helyzet a ruhakereskedőknél és rövidárusoknál. Mivel a kereskedők más megoldást és kiutat ebből a lehetetlen helyzetből nem tudnak, azt ajánlották hitelezőiknek, hogy adjanak halasztást. Némelyik cég máris beleegyezett a határidő kitolásába, a legtöbb azonban ragaszkodik az első terminushoz és perel.

A nagyközönséget az egész hareből csupán annyi érdekli, hogy ismételtlen áremelkedés következett be, sőt újabb drágulás várható. A cipő ára egy-két hónap alatt 600—700 koronáról ezerkettőszáztól ezerháromszáz koronára szökött fel, a ruhaszövet pedig 300—400 koronáról 700—800 koronára.

Agyonverte édesatyját.

Tizenkét éves gyilkos. — Felboncolták az áldozatot.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 5.

Még ma is, amikor az általános erkölcsi süllyedés megtanított arra, hogy semmin se esodálkozzunk, — megrendít és megborzongat az az irtózatos büntetés, melynek hírére most adja az ittebei csendőrség. A szürke hivatalos jelentés minden sora mögött mintha ott húzódná végig a szerenésetlen, lezüllött ember végromlása előtti fetregése, melyből kiárad a háboru rothadó szaga, felemészte mindazt, amivel az „ember” névre a viselője rászolgált. Az ittebei szomorú szenzáció annál fájdalmasabb hat, mert főszereplője, nem is a ma szánalomra méltó harcosa, hanem a jövőé, a szépnek gondolt, de hiu káprázatnak mutatkozó jobb jövőé.

A torontálmegyei Beeskerektől nem messze fekvő Magyaritében, péntekről szombattra való éjjel ugyanis brutálisan végrehajtott gyilkosságot követtek el. A tettes egy alig tizenkét esztendő parasztfiu, aki édesatyját egy kalapáccsal megtámadva, addig verte, amíg holtan összerogyott. Az apagyilkos borzalmas tettéről tudósítók a következő részleteket tudta meg:

Péntek este történt, hogy Kovács István magyarittebei napszámosszevesztett feleségével, Kovácsné Tóth Máriával. A férfi valami esekélyesség miatt szemrehányásokat tett nejeinek, aki azonban nem hagyta magát letorkolni, hanem mindannyiszor visszavágott férjének. Eleinte csak türtőztette magát Kovács, később azonban nem állhatta meg s fenyegetni kezdte az asszonyt, hogyha nem hagy fel a perpatvarral, elveri. Kovácsné nem sokat hederített erre a figyelmeztetésre, hanem most már bosszúból is, csak azért is tovább beszélt. A férj nagy dühét ekkor már nem tudta megfékezni, odarohant az asszonyhoz, megragadta és a földre dobta. Kovácsné kiáltására beszaladt a szobába tartózkodó Kovács Pál 12 éves fia és megkérdezte: mi baj van. — Gyere fiam, segíts — kérte őt az anyja. A fiu mivel hirtelenében más támadóeszközt nem talált, felvette a szobában heverő kis kalapáccsot, odarohant atyjához és hátulról annyiszor fejbévágta, míg nem édesatyja halott volt.

A szerbittebei csendőrség még azon éjjeli letartóztatta Kovácsné és a kiskoru gyilkost és előzetes őrizet alá vette őket a csendőrségi laktanyában. Kovács Pál kismövésű esenevész parasztyerek, akiről alig lehetne a külsejéből arra következtetni, hogy képes volna embert ölni. A tizenkét éves gyilkos nagyon közömbösen viselkedett a csendőrségen. Felindulás nélkül mondogta el a gyilkosság részleteit. Az útésekre nézve kijelentette, hogy azt hiszi, tizenháromszor vágott atyja fejére.

Az áldozatot tegnap boncolták fel. Ez alkalomból kiszállt az eset színhelyére Vojvodich Ivó vezető államügyész, Franjo Klarity vizsgálobíró, Szekulity törvényszéki jegyző, mint jegyzőkönyvvezető és Magyar Károly dr. törvényszéki orvos.

4. oldal.

sebb uton
nemzetet k
kormány l
ges jó törv
letben tart
vény teljes
az állam és
a magánér
menő mód
deni és biz
lességének
tekinti.

Ha most
tekintjük,
hogyan szán
amelyek i
külön má
követelmé
kormány
jűk ezen i
ben a kor
látjuk, ar
a kormár
esetleges
közre tal
a talán
sabb, az
a legmes
ratát, ha
nyoz, ne
finom m
lenit s l
mellett
iparkod
tora a l

Ezért
hogyan eg
ban az
és felek
tet nélkül
gárainak
viseleti
ily nérl
lehet b
a korn
az álla
ténjenu
ják, m
eszméi
szer és
nyos f
szelleu
donsár
lamely
szág r
ezek r
mind
talom
az og
less-ér
váltsi
továk
kedés
jon.
elége
tétel
hogyan
jon.
nek
tosit
denl
ágaz
szin
ped
jár;
ben
gos
hor
szü
len
szé
ga
fej
ha
ut
tá
ny
le
al

Csökkentik az amerikai hajóépítést.

Washington, febr. 6.

Harding, az Egyesült Államok elnöke utasította az amerikai hajógyárakat, hogy szüntessék be az összes olyan hadihajók építését, amelyek nem szerepelnek a washingtoni konferencia által, az Egyesült Államok számára meghatározott listában.

Sztrájkolnak a cseh bányászok.

Prága.

Csehszlovákia területén az összes bányákban teljesen szünetel a munka. A sztrájkoló munkások száma negyvenezer.

Prága szénellátása már is megakadt, ami a közüzemekben zavart idézett elő.

Ausztria megkapta a cseh kölcsönt.

Prága, febr. 5.

A Csehország és Ausztria képviselői között folytatott hiteltárgyalások megállapodásra nem vezettek. A kölcsön összegét ötszázmillió cseh koronában állapították meg.

Szófiában is orosz cárt választanak.

Miklós nagyherceg a jelölt.

A Torontól wieni szerkesztőségétől.

Wien, febr. 5.

Az orosz emigránsok minden csoportja újabban saját külön cárijelöltet választ magának arra az esetre, ha végre megdől a szovjet uralma. Legutóbb Beogradban, Prágában és Párisban folytattak tanácskozásokat a menekült orosz monarchisták és minden csoport más cárt káldált. Most érkezik híre Szófiából is, hogy a bolgár fővárosba menekült orosz ellenforradalmárok ott gyűlést tartottak és felajánlották a jelöltséget Nikolaj Nikolajevics nagyhercegnek, aki a háború alatt az orosz haderő főparancsnoka volt. Miként a Wiener Auslandskorrespondenz jelenti Szófiából, az orosz monarchisták gyűlésén Lokis egyetemi tanár nagyobb beszédben ismertette az orosz cárizmus fejlődésének történetét. Az orosz legítimistáknak most az az első teendőjük, hogy a jövőendő cárszemélyében megállapodjanak. A legítimizmus alapján a trón a meggyilkolt cári öcsét, Mihály Alexandrovics nagyherceget illetné. Mihály nagyhercegről azonban éppen az utóbbi időkben bolsevista körökből azt a hírt terjesztették, hogy őt a kommunisták a cárral együtt meggyilkolták. Éppen ezért csak egyetlen jelölt jöhet számításba és ez Nikolaj Nikolajevics nagyherceg. A szófiái határozat megokolása szerint egyedül ő képes Oroszországban a rendet helyreállítani és rendes fegyvermezett hadsereget szervezni. A választás eredményét közölték Miklós nagyherceggel aki erre kijelentette, hogy bármilyen megtisztelő is a felkérés, bármily szívesen vállalná is a megbízatást, nem fogadhatja el, csak akkor, ha erre majd az orosz nép és az orosz egyház fogja ünnepélyesen meghívni.

sz. p.

Külföldi pénzügyi diktátor állítanak Ausztria élére.

Kombinációk Rasin volt cseh pénzügyminiszter jelöltségéről.

A Torontól wieni szerkesztőségétől.

Wien, febr. 3.

Tekintélyes osztrák pénzügyi helyről szenzációs tervről értesül a „Torontál” wieni szerkesztője. Az értesülés szerint az entente végre elhatározta, hogy komolyan kezébe veszi Ausztria szanálásának kérdését. Azonban feltételekhez fogja kötni a külföldi kölcsön folyósítását. Altitóltag hat pontból áll az entente kívánsága, amelyeket már közölt az osztrák hivatalos körökkel. A hat pont értesülésem szerint a következő:

1. A parasztság erős megadóztatása.
2. A fényűzési cikkek bevitelének korlátozása.
3. A lebélyegzés vagy kényszerkölcsön kérdésének halogatás nélküli rendezése.
4. A hivatalnokok létszámának csökkentése.
5. A közalkalmazottak fizetésének és munkabérének leszállítása.
6. A muzeumi kincsek egy részének értékesítése.

Az osztrák pártok szívesen beleegyeznek ezekbe a kényszerrendszabályokba, azonban egyikük sem meri vállalni érettséget a felelősséget. Éppen ezért felmerült az a gondolat, hogy a részletes pénzügyi tervezetet ne osztrák ember, hanem valamelyik külföldi finansz kapacitás dolgozza ki. Bizonyos wieni gazdasági körök a legszívesebben Rasin volt cseh pénzügyminiszterre bíznák a szanálási terv kidolgozását. Rasin most a titkos tipp Wienben és iformátorom szerint valószínű, hogy az entente valamilyen formában Rasint fel fogja kérni, hogy működ-jék közre Ausztria szanálásában.

sz. p.

Sport

Magyar uszók svédországi győzelmei. Az ugynevezett „északi játékok” keretében február 2. és 3-án rendezte meg a svéd szövetség azt a nagy nemzetközi uszóversenyt, melyre Magyarország részéről a „Müegyetemi AFC” volt hivatalos. Hónapokig tartó komoly training előzte meg a „nagy” utat s hogy mily sikerrel járt szereplésük, azt részben jelzi alábbi tudósításunk. A verseny két napig tartott, eddig csak az első nap eredményeit hozta meg egy szűkszavú távirat. Az uszó miting középpontjában a két nagy uszófenomén találkozása volt a 100 méteres melluszásban. Az egyik a svéd bajnok és világrekorder Henning, a másik a német világrekorder Rademachert verő Sipos. A nagy összecsapás a magyar bajnok diadalával végződött.

100 m. melluszás: 1. Sipos Márton (MAFC) 1 p. 18-2 mp. 2. Henning (svéd) 1 p. 22-8 mp.

100 m. gyorsuszás: 1. Trolle (svéd) 1 p. 0-48 mp. 2. Arne Borg (svéd) 1 p. 0-59 mp. Beleznay (Budapest) feladta. Hogy mi történt az erre a távra kiküldött Kenyeryvel, miért nem indult, arról nem szól a távirat.

3x50 yardos sprintstaféta: 1. MAFC (Kenyery I és II, Beleznay) 1 p. 16 mp. 2. Keppsimningsklub (Stockholm) 1 p. 19-2 mp. 3. Neptun (Stockholm) 1 p. 26-8 mp. — A pénteki eredményeket várjuk.

3-szobás lakásomat

elcserélném forgalmas helyen levő 194

kétszobás lakással.

Cím a „Torontál” kiadóhivatalában.

Most érkezett 196

50 métermázsa muhar

6 koronájával kg-ként, kapható

Szűszner Károlynál,

Pasityeva (Tomasváci) u. 10. sz.

Eladó ház Debeljačán

a piac téren, új, modern sarokház, összes melléképítményekkel; alkalmas üzletnek, kávéháznak, banknak is.

OLASZ PAL 687. szám. 159

Hirdetmény.

A „Banatia” cukorka-, csokoládé- és kekszgyár részvénytársaság Veliki Becekerekon 1921 december hó 30-án tartott közgyűlésében elhatározta a társaság felszámolását. Az 1875. XXXVII. l. c. 202. § értelmében felhívjuk a társasági hitelezőket, hogy követeléseiket ezen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított 6 hónap alatt érvényesítsék.

Veliki Becekerek, 1922 január 31.
198 A felszámoló.

Perfekt szakácsnő vagy háztartásnő,

ki 8-10 kertésznek főz, azonnalra kerestetik. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével és bizonyítványokkal J. M. Georgievic & Testvére nagykereszetéhez, Belackvára küldendők.

Eladó:

márványasztalok székekkel, kávéháznak részére kemény faasztalok, tonetszékék, konzumtűk, üvegezett állvány és pult. Gimnazijska u. 15 szám alatt — A Lenauova u. 2. sz. HÁZ azonnal eladó

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő 2177 vállalt fuvarlevél felülvizsgálat és vasuti szállításhoz eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések). Fogad délelőt 10-12 óráig.

Vel. Becekerek, Etvesova u. 5.

A Beogradi Prva Srpska Zemljoradnička Banka vojvodinai főfiókja Veliki Becekerek

Petrogradska (Melenczei) ul. 13. sz., saját épületében.

Telefon 100.

Särgöncim:
„Prvazemba”

Fogad betéteket a legelőnyösebb feltételek mellett felmondással és felmondás nélkül; fizetéseket eszközöl Jugoszlávia minden helyiségében. Uton vannak nagymennyiségű földművelési gépek és eszközök, ugymint: Rud. Sack-féle leipzigie ekék, trierek, kukoricamorzsolók stb., amelyeket a földművelők legkedvezőbb feltételek mellett kaphatnak.

Fakereskedőknek

nagybani behozatal erdélyi deszka vagon-tételekben Zombolyán át, hajótételekben Orsova és Galacón át.

Asztalos- és építőáru, stáfl, lécs és épületfa. dimenziósfa.

az általános ismert

GRASSL, SCHENK wieni cég palotailvai termelésből.

Tessék ajánlatot kérni a cég S. H. S. képviselőjétől:

Spitzer József fakereskedőől Velika Kikinda.